

نیز وجود دارد که در پی تجربیات مختلف کاهش پیدا کرده و باید ترمیم شود تا اخبار رسمی جای خود را در میان اخبار مورد توجه مردم بیابد.

درباره سوومین دغدغه و اینکه چرا مردم این تصور که خرابکاری صورت بگیرد را می‌پذیرند و چرا می‌پذیریم بستر خرابکاری وجود دارد؛ روز گذشته روزنامه هم‌میهن در سرمقاله خود به گونه‌ای به این موضوع پرداخت و در آن به طور ضمنی به گسست ایجادشده میان جامعه و حکومت یا به طور دقیق‌تر سیاست‌های عمومی حاکمیت اشاره داشته‌است. به هر حال اینکه عرق و علقه مردم نسبت به هموطنان‌شان بر اساس همان گسست یا وضعیت مالی و فاصله‌گیری از اخلاقیات به حدی کاهش یافته که حاضر است دست به چنین خرابکاری با هزینه مالی و جانی فراوان بزند؛ موضوع قابل تأملی است که متأسفانه در این برهه زمانی به دور از ذهن نبود؛ البته که درباره نفوذ و حمله خارجی نیز که مسئله امنیتی و پدافندی و مهم‌تر از آن موقعیت ایران در جهان به میان آمد هم ضرورت دارد، بخش‌های امنیتی و نظامی دست به کار شوند. در پایان هم باید گفت که در هر دو موضوع زمانی می‌توان مانعی برای آن ایجاد کرد؛ که اتحاد ملت به درستی شکل گیرد؛ چنانچه این مردم متحد هستند که می‌توانند در برابر هر نوع حادثه‌ای امنیت‌آفرین باشند؛ مردمی که به کشورشان علاقه‌مندند و خود را از آن وطن‌شان می‌دانند و وطن‌شان را نیز از آن خود؛ در برابر خرابکاری و نفوذ و هر چه عامل بیرونی باشد؛ مقاومت‌ترند و پس از وقوع حادثه هم همسو و همراه هم می‌شوند تا از بحران خارج شوند. چنین شرایطی محقق نمی‌شود مگر با کاهش فاصله‌ها و گسست‌ها؛ ما در برابر هر بحران نیازمند آن هستیم که مردم در صحنه باشند و همدلانه در برابر بروز و مقابله با آن بایستند. همین جاست که ضرورت دارد برای همین افزایش حس میهن‌پرستی و حس وطن‌دوستی در تصمیمات حاکمیتی به سمت کاهش شکاف‌ها رفته و فعالان سیاسی هم به جای آنکه به دنبال سنگ‌اندازی پیش پای مخالفان خود باشند تا صرفاً خواسته شخصی و جریانی‌شان در پی بروز مشکلاتی برای جامعه برآورده شود؛ در کنار بقیه هموطنان قرار گرفته و به دنبال رفع مشکلات باشند.

در بندر منتشر کرده‌اند، ویدئوهای زیادی از دوربین‌های محوطه بندرگاه منتشر شده که زوایای موضوع را نشان می‌دهد. این یعنی اینکه دوربین‌های زیادی در بندر وجود دارد و همه چیز در آنها قابل رصد و بررسی است. مجموعه این عوامل نشان می‌دهد که همه اینها ثبت و ضبط شده است و امکان ندارد که در مگر، کانتینری وجود داشته باشد و ندانند که در آن کانتینر چه چیزی وجود دارد و یا برای چه کسی است. اگر اراده‌ای برای ارائه گزارش شفاف از علل و ابعاد وجود داشته باشد، جایی برای طفره رفتن باقی نخواهد ماند. من امیدوار هستم که دکتر پزشکیان که به صداقت، شفافیت و بی‌تعارف بودن با مردم شهره است و درد این موضوع را دارد، به‌عنوان رئیس‌جمهور و رئیس شورای عالی امنیت ملی، گروهی از زبندگان و خبرگان برجسته را مامور کند که گزارش دقیقی از عوامل و علل این حادثه استخراج کنند تا هم افکار عمومی درباره علت حادثه، مقصرین و یا سهل‌انگاری‌های احتمالی اقناع شوند و هم اینکه این موضوع دستمایه‌ای برای پیشگیری از تکرار این حوادث شود.

«برداشت و تحلیل شما از هم‌زمان شدن این حادثه با روند پیشرفتی که در مذاکرات ایران و آمریکا به وجود آمده چیست؟ آیا می‌توان این حادثه را با مذاکراتی که در حال انجام است، مرتبط دانست؟

ارتباط دادن هم‌زمان شدن حادثه بندر شهید رجایی با بحث مذاکرات ایران و آمریکا، نیازمند پیش‌فرضی است که من هنوز دلایل کافی برای آن پیش‌فرض را ندارم که بخوام براساس آن استدلال داشته باشم و این دو موضوع را به هم مرتبط بدانم. لذا در حال حاضر فقط امیدوارم که این حادثه، حادثه‌ای اتفاقی و در واقع یک سانحه باشد.

«در بخش اول تحلیل‌تان، اشاره‌ای به مطرح شدن مسائلی مانند جنگ توسط عده‌ای پس از این حادثه داشتید. به نظراتان وظیفه نیروهای سیاسی و اجتماعی برای عبور از این بحران چیست و آنها باید چگونه عمل کنند؟

الان اولویت باید بر این اساس باشد که حمایت و کمک لازم برای التیام آسیب‌های وارده به شهروندان در آن منطقه انجام شود. نکته بعدی که مورد نیاز خواهد بود، این است که افکار عمومی از دولتمردان و نهادهای مسئول در این قضیه، درخواست داشته باشند که علل و عوامل این حادثه به صورت شفاف به مردم اعلام و معرفی شوند و بعد از آن اگر سویه‌هایی از خرابکاری و یا توطئه در ماجرا مشهود بود، با عواملش بر خورد قانونی صورت گیرد.

این مردم متحد هستند که

می‌توانند در برابر

هر نوع حادثه‌ای

امنیت‌آفرین

باشند؛ مردمی

که به کشورشان

علاقه‌مندند و

خود را از آن

وطن‌شان می‌دانند

و وطن‌شان را نیز

از آن خود؛ در

برابر خرابکاری

و نفوذ و هر چه

عامل بیرونی باشد؛

مقاوم‌ترند و پس

از وقوع حادثه

هم همسو و همراه

هم می‌شوند تا از

بحران خارج شوند

دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴
سال چهارم- شماره ۷۷۱
www.hammihanonline.ir

نگاه تحلیلیگر / ۲

حشمت‌الله فلاحت‌پیشه نماینده ادوار مجلس مطرح کرد؛

مجازات و استعفای مدیران خاطی برای خروج کشور از شرایط ناامنی

منصوره محمدی

خبرنگار گروه سیاست

حشمت‌الله فلاحت‌پیشه، رئیس پیشین کمیسیون امنیت ملی مجلس در گفت‌وگو با هم‌میهن با تاکید بر اینکه باید کارایی پدافند غیرعامل و چرایی عمل نکردن آن در بندری به این بزرگی بررسی شود، معتقد است کسانی که در این شرایط سوالات و پاسخ‌های کلی به افکار عمومی می‌دهند شارلاتان هستند و همه مردم نیاز به روشننگری صادقانه دارند. به عقیده وی مجلس نیز در چنین شرایطی باید به وظیفه اصلی خود عمل کند و با پرسشگری درست، مقصرین اصلی این حادثه را شناسایی و معرفی کند.

«نظر شما درباره سناریوهایی که پیرامون حادثه بندر شهید رجایی مطرح می‌شود مبنی بر اینکه شاید خرابکاری داخلی باشد و یا نفوذ و یا حتی حمله دشمن چیست و کدام‌یک از این گمانه‌زنی‌ها را محتمل می‌دانید؟

ابتدا مراتب همدردی خود را نسبت به این حادثه اعلام می‌کنم. در مجموع فکر می‌کنم در شرایط فعلی بهتر است که منتظر گزارش‌های رسمی پمانیم اما متأسفانه عدم بازخواست، استعفا و روشننگری درخصوص عوامل به وجودآورنده فجایی همچون آنچه در بندر شهید رجایی رخ داده است، باعث می‌شود که مشابه چنین مسئله‌ای هر چند وقت یکبار در گوشه‌ای از ایران اتفاق بیفتند. در گذشته هم فجایی از این دست را دیده‌ایم، مانند حادثه پالاسکو، متروپل آبادان، سقوط هواپیماها و مواردی از این نوع که متأسفانه کسانی که باید به وظیفه پرسشگری خود عمل کنند، به آن عمل نکرده‌اند و همین باعث شد که مقصرین اصلی در مقام مسئولیت بمانند و باز هم فاجعه‌ای دیگر شکل بگیرد. معتقدم اولین سوال جدی که در پی این حادثه مطرح است، سوال نسبت به کارایی پدافند غیرعامل است. شخصاً معتقدم یک فرض جدی وجود دارد مبنی بر اینکه مقتضیات پدافند غیرعامل در این بندر تجاری ایران دیده نشده است. در هیچ کجای دنیا، این میزان مواد اشتعال‌زا در یک مکان دیو نمی‌شود؛ این نشان می‌دهد که الزامات اولیه پدافند غیرعامل در این بندر نادیده گرفته شده است. این در حالی است که یکی از ثابت‌ترین مناصب مدیریتی در کشور همین پدافند غیرعامل است و بیشترین سوالات مربوط به قصور در بروز چنین فجایی‌ی نیز در همین بخش وجود دارد. تا الان که با شما صحبت می‌کنم هنوز هیچ‌گونه گزارشی درباره نقش پدافند غیرعامل در این فاجعه داده نشده است. پرسشگری از ابهامات موجود یک الزام در این شرایط است؛ در حالی که هنوز دستگاه‌های پرسشگر، حتی یک سوال درباره فاجعه بندرعباس مطرح نکرده‌اند. برخی از کمیسیون‌های مجلس که نامه‌هایی را برای اخراج اساتید برای وزارت علوم و دستگاه‌های دیگر می‌فرستند باید بدانند که آنها باید به وظیفه ذاتی خود در قبال این بندر عمل کنند. دلیل اصلی این موضوع بی‌توجهی به همین مسئله است. موضوع دیگر این است که قبل از اینکه این سوال مطرح شود که آیا این حادثه نوعی خرابکاری از سمت بازگیری مثل اسرائیل و یا ناشی از یک اتفاق است، سوال جدی این است که ایران و اسرائیل در شرایط جنگی به سر می‌برند؟ و از طرف دیگر ایران کشوری است که در ایام مختلف دشمنان زیادی داشته است. در نتیجه ضرورت این شرایط این است که در مراکز حساس کشور همچون بندر شهید رجایی باید تمام ملاحظات پدافند غیرعامل دیده می‌شد. به‌طور طبیعی در مورد اینکه این اتفاق رخ داد آیا ناشی از قصور است و یا یک خرابکاری خارجی، باید منتظر گزارش‌های رسمی ماند اما آنچه که همین حالا محل پرسشگری است مبنی بر این است که چرا تصاویر صیانتی و حفاظتی لازم صورت نگرفته تا منجر به بروز این فاجعه نشود و مردم و کارگران بندرعباس با بزرگترین غافلگیری تاریخ بنادر ایران مواجه نشوند.

«این حادثه چه پیامدها و هشدارهای امنیتی در پی دارد و آیا زمان آن نرسیده است که پروتکل‌های امنیتی کشور ما ارتقا و به‌روز رسانی شوند؟

همین امروز یکی از کسانی که بیشترین نقش را در شرایط امروز کشور داشته، مصاحبه‌ای کرده و اظهار داشته است که ما در مسیر پیشرفت هستیم و باید سرعت را کم نکنیم. در شرایط و پیشرفتی که امروز مردم بندرعباس

دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۴۰۴
سال چهارم- شماره ۷۷۱
www.hammihanonline.ir

سیاستمداران

تماس تلفنی مهدی کروبی با سعید مدنی

مهدی کروبی، دبیرکل پیشین مجمع روحانیون مبارز و حزب اعتماد ملی و رئیس مجالس سوم و ششم که اخیراً پس از ۱۵ سال از حصر خانگی آزاد شده، در تماسی تلفنی با سعید مدنی، پژوهشگر اجتماعی و زندانی محبوس در زندان دماوند، ضمن ابراز خوشحالی از برقراری این ارتباط، پیگیر آخرین وضعیت وی شد. او گفت: «کاش امکانش فراهم می‌شد تا به ملاقات شما در زندان بیایم.» سعید مدنی نیز در این گفت‌وگو، با ابراز خوشحالی از رفع حصر کروبی از اسقامت او در مدت حصر تقدیر کرد.

ادامه سر مقاله

از جمله ابراز حس همدردی ملی و روحیه و اعلام آمادگی فوری برای کمک کردن داوطلبانه از سوی بسیاری از مردم و شرکت‌های خصوصی و دولتی است که در این گیرودار خبری تاکنون کمتر دیده و منعکس شده است. حضور آقای رئیس‌جمهور و پیش از آن وزرای کشور و راه و شهرسازی در محل حادثه نیز به تقویت این پدیده کمک می‌کند. برخی اخبار حاکی است که پزشکان و کادرهای درمان و امداد از شهرهای کوچک و بزرگ اعلام آمادگی کرده‌اند که هر چه زودتر به بندرعباس بروند و شرکت‌هایی هم هستند که هواپیمای دربست اجاره کرده‌اند تا داوطلبان را به آنجا ببرند. برخلاف موارد قبل، اکنون برخی از چهره‌ها و شخصیت‌های اجتماعی نیز پا به میدان گذاشته‌اند و باید این راه را باز کرد؛ حتی اگر در عمل، جذب کمک‌های آنان سخت باشد یا نیازی به آنها نباشد و یا توان مدیریت همه داوطلبان نباشد، ولی بروز این حس ملی و همدردی عمومی، بسیار مهم است و روحیه همه مردم از جمله آسیب‌دیدگان را بهتر خواهد کرد.

روی دیگری که باید به آن پرداخت، عملکرد رسانه رسمی است که گویی اتفاق چندان مهمی در کشور رخ ندهاده بود و با این انفجار مثل یک اتفاق عادی برخورد کردند و حتی برنامه‌های مثلاً شاد خود که تنه به لودگی می‌زنند را ادامه دادند. درحالی‌که دست‌اندارکان جشنواره کوچه که در هفته‌های اخیر از سوی تندروها علیه آنان تبلیغات دامنه‌داری شده بود، همان شبانه‌شب برنامه‌های شاد خود را تعطیل کردند و چندین هزار نفر در مدرسه سعادت پوشهر گرد هم آمدند و مراسم عزاداری سنتی پوشهری‌ها یعنی شُروه‌خوانی را برگزار کردند و بعد هم برای همدردی با داغدیدگان حادثه انفجار، پیش از موعد جشنواره را تعطیل کردند. این را مقایسه کنید با عملکرد رسانه رسمی که به‌کلی از قافله خبری دور و عقب افتاده بود. چگونه یک رسانه به این عریض و طویلی و دارای دفتر و دستک و تعداد زیاد خبرنگار و تجهیزات در استان، قادر نبود که ابعاد این فاجعه ملی را بازتاب دهد؟ و از همان ابتدای کار چنان گزارش می‌داد که گویی همه چیز تحت کنترل است. حادثه‌ای که منجر به اعلام سه‌روز عزای عمومی در استان و یک روز در کشور شد را همچنان عادی بازتاب داده شده و از نظر اطلاع‌رسانی این رسانه را مردود کرده است.

روی دیگر ماجرا، اقدام روز گذشته دادستانی تهران درباره اعلام جرم علیه مدیران برخی رسانه‌ها و فعالان شبکه‌های اجتماعی در فضای مجازی بود. ما هم معتقدیم هرکس که وارد حوزه رسانه می‌شود، باید نهایت مسئولیت‌پذیری را در نقل خبر به کار ببرد. به‌ویژه در رویدادهایی چون انفجار بندرعباس که بیش از استانداردهای متعارف باید حساس بود و حقیقت و مصالح ملی را قربانی افزایش مخاطب ننمود. ولی آیا می‌توانیم از دادستان محترم پیرسیم که چرا درباره صداوسیما و عملکرد به‌غایت ضعیف و غیرحرفه‌ای آن اقدامی انجام نمی‌شود؟ مگر قرار نیست. اطلاع‌رسانی درست و به‌موقع از سوی آنان انجام شود؟ اگر نشده؛ چرا پاسخگو نباشند؟ اتفاقاً اغلب خبررسانی‌های مخدوش در فضای مجازی، معلول و ناشی از نبود خبررسانی معتبر از سوی این رسانه است. آیا ترک فعل را نباید مورد سوال قرار داد؟ آیا این نحوه رفتار آموزش نمی‌دهد که اگر کار نکند و حقوق بگیرد، در امن و امان هستیدی؛ ولی اگر کار کنی و کوچکترین خطایی مرتکب شوی، حساب شما با دادگاه است؟ دادسرا باید در این باره پاسخگویی مناسب داشته باشد.